

Motion till riksdagen 2005/06:So363

av **Solveig Hellquist (fp)**

Hemlöshet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om orsaker till hemlöshet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om en helhetssyn i arbetet mot hemlöshet där olika myndigheter och nätverk samverkar för att stödja och hjälpa hemlösa med vård, bostäder och sysselsättning.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att hemlösa hellre vill ha en enkel bostad än ingen bostad alls.

Motivering

De hemlösa har en gång haft en bostad. Att de är hemlösa i dag beror på att de inte bara en gång, utan kanske upprepade gånger, t.ex. har varit inne i ett aktivt missbruk, misskött hyresinbetalningar, varit störande i sitt boende och skapat rädsla i bostadsområdet. Dessa förhållanden innebär att vare sig den s.k. allmännyttan eller privata bostadsföretag upplåter sina bostäder för denna grupp. Hyresvärdar vill ha in sina hyror och folk i allmänhet vill känna sig trygga i sitt boende och kunna sova på natten.

Många höjer sina röster för att hemlösa ska ha en bostad. Både politiker på olika nivåer och andra debattörer har den uppfattningen. En lösning på problemet kanske vore att de som argumenterar för detta upplåter ett rum i sin bostad eller anmäler att en lägenhet i grannskapet är ledig för en hemlös – även om han eller hon är inne i ett aktivt missbruk. Om man om politiker ställer krav på att andra medborgare skall bo granne med personer med exempelvis missbruksproblem bör man också vara beredd att göra det själv. Annars är det tomta ord.

Socialstyrelsen fick år 2002 i uppdrag av regeringen att leda ett utvecklingsarbete under åren 2002–2004 för att utveckla metoder som motverkar hemlöshet. Detta arbete skulle bedrivas i nära samarbete med kommuner och frivilligorganisationer. Under treårsperioden har regeringen avsatt totalt

Fel! Okänt namn på

30 miljoner kronor som Socialstyrelsen disponerar för att bl.a. främja och stimulera lokala initiativ inom detta fält. Efter ett brett ansökningsförfarande har totalt 19 kommuner och frivilligorganisationer beviljats projektmedel. Arbetet kommer att slutredovisas i februari 2006.

Socialstyrelsen har i februari 2005 fått regeringens uppdrag att fortsätta att vidareutveckla det arbete som påbörjades 2002. Arbetet, som skall syfta till att utveckla verksamma metoder för att långsiktigt komma till rätta med problem som är kopplade till hemlöshet, skall ske i nära samarbete med kommuner och andra berörda parter som frivilligorganisationer, hälso- och sjukvården och bostadsföretag. I uppdraget ingår att genomföra en nationell inventering av hemlöshetens omfattning år 2005 och 2007. Arbetet kommer att slutredovisas i juli 2008.

Av ovanstående framgår att 30 miljoner kronor avsatts för att stimulera lokala initiativ på området. Man kan konstatera att 30 miljoner är en droppe i havet eftersom hemlöshetsproblematik finns i de flesta av landets 289 kommuner. Det handlar om ungefär 100 000 kr/kommun om man skulle fördela summan över landet. Nu räcker pengarna i själva verket till bidrag till ca 20 projekt.

I storstäderna – där även ”problemfria” människor har svårt att få bostad – är hemlösheten förklarlig. Men det finns också kommuner som har många lediga bostäder – man t.o.m. river bostäder – men där det ändå finns hemlösa.

Utredningar och projektmedel kommer inte att lösa hemlösheten i Sverige. Det som krävs är konkreta åtgärder. Kunskaper om hemlöshet finns f.ö. redan inom socialtjänsten.

För att på sikt kunna komma till rätta med hemlösheten måste missbrukare och personer med psykiska funktionshinder få vård och behandling. Det måste också finnas en fungerande eftervård med stödjande personer och nätverk, sysselsättning och bostad. Socialtjänsten måste också få mandat att kunna ta hand om den enskildes ekonomi vid behov. Dessutom måste olika aktörer, t.ex. socialtjänst, polis, psykiatri, bostadsföretag, ideella föreningar, arbetsförmedling, samverka kring dessa personer. Därför behövs en helhets-syn i arbetet mot hemlöshet där olika myndigheter och nätverk samverkar för att stödja och hjälpa hemlösa med vård, bostäder och sysselsättning. Detta borde riksdagen som sin mening ge regeringen till känna.

Hemlösa i Sverige ska ha rätt till tak över huvudet – det som kallas skälig levnadsnivå i socialtjänstlagen. Det är ovärdigt ett land som Sverige att låta människor bara få en tillfällig plats på ett härbärge en natt då och då. Det är ännu ovärdigare att låta människor sova på gatan och i trappuppgångar. En tänkbar lösning på nuvarande problem är att erbjuda enkla bostäder i avskildhet med regelbunden kontakt med socialtjänst m.fl. – till dess livet fungerar och den enskilde kan söka lägenhet i ett vanligt bostadsområde.

Jag träffade en hemlös på stan som uttryckte att enkla bostäder där man inte stör andra var bästa lösningen. De pengar som satsats på mångåriga utredningar och projekt om hemlöshet skulle i stället kunna användas till att beta av den ökande hemlösheten genom att erbjuda enkla bostäder. Bättre en enkel bostad än att sova i kyla under bar himmel!

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 29 september 2005

Solveig Hellquist (fp)